

	СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ
	« Охорона гідробіонтів »
	Ступінь вищої освіти - Магістр
	Спеціальність 207 Водні біоресурси та аквакультура
	Освітня програма «Водні біоресурси та аквакультура»
	Рік початку 2 , семестр 3
	Форма навчання денна
	Кількість кредитів ЄКТС 5
	Мова викладання українська
Лектор курсу	Котовська Ганна Олександрівна
Контактна інформація лектора (e-mail)	gannkot@nubip.edu.ua
Сторінка курсу в eLearn	https://elearn.nubip.edu.ua/mod/page/view.php?id=172101

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна "Охорона гідробіонтів" є нормативною навчальною дисципліною підготовки фахівців ОС "МАГІСТР" спеціальності "Водні біоресурси та аквакультури".

Мета дисципліни "Охорона гідробіонтів" є вивчення основних принципів та способів охорони, відтворення та використання водних живих ресурсів у водоймах різного типу.

Компетентності ОП:

інтегральна компетентність (ІК):

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 01. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології;

ЗК 02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

ЗК 03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК 04. Здатність приймати обґрунтовані рішення;

ЗК 05. Прагнення до збереження навколишнього природного середовища;

ЗК 06. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

ЗК 07. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

СК 01. Здатність аналізувати екологічні параметри гідроекосистем природних та штучних середовищ та антропогенні впливи на нього на основі критичного осмислення проблем у галузі аграрних наук та продовольства та на межі галузей знань;

СК 02. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі водних біоресурсів та аквакультури у широких або мультидисциплінарних контекстах;

СК 07. Здатність здійснювати заходи із охорони водних біоресурсів і збереження здоров'я риб та запобігання їх масового захворювання;

СК10. Здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем водних біоресурсів та аквакультури до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

Програмні результати навчання (ПРН) ОП:

ПРН 01. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері водних біоресурсів та аквакультури і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень;

ПРН 02. Вільно презентувати та обговорювати усно і письмово результати досліджень та інновацій, інші питання професійної діяльності державною та іноземною мовами;

ПРН 04. Приймати ефективні рішення, брати відповідальність та працювати в критичних умовах під час виконання виробничих, технологічних та наукових задач водних біоресурсів та аквакультури, аналізувати та інтегрувати альтернативи, оцінювати ризики та імовірні наслідки;

ПРН 05. Розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проєкти з проблем водних біоресурсів та аквакультури та дотичні до неї міждисциплінарні проєкти з урахуванням виробничих, правових, економічних та екологічних аспектів;

ПРН 06. Застосовувати сучасні методи моделювання, цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання виробничих, технологічних і наукових проблем у сфері біоресурсів та аквакультури;

ПРН 09. Ідентифікувати види водних біоресурсів оцінювати їх чисельність та біомасу та здійснювати прогнозування запасів та обсягів вилову об'єктів водних біоресурсів та аквакультури.

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА	Години (лекції/лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
1 семестр				
Модуль 1				
Тема 1. Предмет, ціль, об'єкти та основні принципи охорони водних біоресурсів Організаційно-правові питання охорони біоресурсів водойм	2/2	Ознайомитися з законодавчою базою охорони та відтворення водних ресурсів в Україні. Знати основні нормативно-правові документи. Уміти застосовувати знання законів для охорони та відтворення ВЖР.	Написання конспектів, доповідей, есе, тестів, підготовка презентацій, виконання самостійної роботи, підготовка до лабораторного заняття.	7
Тема 2. Природоохоронне законодавство в Україні. Природно-заповідний фонд України. Природоохоронні документи. Структура органів рибоохорони.	2/2	Ознайомитися з природоохоронним законодавством України. Знати що входить у поняття природно - заповідний фонд. Розуміти різницю у заказниках та заповідниках та національних парках. Уміння: користуватися природоохоронним законодавством та знаходження необхідних законів. Познайомитися зі структурою органів рибоохорони.	Написання конспектів, доповідей, есе, тестів, підготовка презентацій, виконання самостійної роботи, підготовка до лабораторного заняття.	7
Модуль 2.				
Тема 3. Система охорони навколишнього природного середовища	2/2	Розуміти як побудована система охорони навколишнього середовища. Уміти аналізувати наслідки які завдає людина на водні ресурси.	Написання конспектів, доповідей, есе, тестів, підготовка презентацій,	7

		Вміти оцінювати вплив діяльності людини на водні ресурси.	виконання самостійної роботи, підготовка до лабораторного заняття.	
Тема 4. Охорона рибогосподарських водойм від забруднення та інших шкідливих впливів.	2/2	Знати хто може здійснювати забруднення водойм. Розуміти як можна боротися з інтенсивним забрудненням внутрішніх водойм Уміти здійснювати нагляд за кількістю шкідливих впливів людини. Знати заходи з очищення поверхневих та підземних вод.	Написання конспектів, доповідей, есе, тестів, підготовка презентацій, виконання самостійної роботи, підготовка до лабораторного заняття.	7
Тема 5. Охорона водних живих ресурсів її принципи та природоохоронні документи	2/2	Знати основні законодавчі акти в галузі водного господарства. Розуміти специфіку як працює рибогосподарська галузь України. Знати особливості використання природоохоронних документів для збереження видового різноманіття. Вміти застосовувати знання на практиці	Написання конспектів, доповідей, есе, тестів, підготовка презентацій, виконання самостійної роботи, підготовка до лабораторного заняття.	7
Тема 6. Принципи захисту риб та їх молоді від попадання до водозабірних споруд	2/2	Знати як організована система захисту риб від попадання у водозабірні споруди. Вміти складати протоколи про потрапляння молоді риб у водозабірні споруди. Вміти розрізняти види рибозахисних споруд на підприємствах.	Написання конспектів, доповідей, есе, тестів, підготовка презентацій, виконання самостійної роботи, підготовка до лабораторного заняття.	7
Модуль 3				
Тема 7. Природоохоронні заходи	2/2	Знати які заходи відносяться до природоохоронних. Розуміти для чого потрібно проводити природоохоронні заходи. Вміти аналізувати водойму та вирішувати які саме рибоохоронні заходи можна на ній провести. Розбиратися у природоохоронному законодавстві.	Написання конспектів, доповідей, есе, тестів, підготовка презентацій, виконання самостійної роботи, підготовка до лабораторного заняття.	7
Тема 8. Стан водних ресурсів України	2/2	Розуміти сучасний стан водних ресурсів України.	Написання конспектів,	7

		Знати які представники знаходяться у задовільному стані, а які на межі зникнення. Вміти аналізувати водойму та знати як віро проводити оцінку її стану. Застосовувати різні рибогосподарські заходи, які допоможуть збільшити кількість водних живих ресурсів.	доповідей, есе, тестів, підготовка презентацій, виконання самостійної роботи, підготовка до лабораторного заняття.	
Тема 9. Водне господарство України	2/2	Знати що входить у поняття водне господарство України. Вміти орієнтуватися які представники мешкають у яких водоймах. Розуміти структуру водного господарства України. Вміти застосовувати правову базу для розуміння проблеми з охороною та збереженням всіх видів	Написання конспектів, доповідей, есе, тестів, підготовка презентацій, виконання самостійної роботи, підготовка до лабораторного заняття.	7
Тема 10. Охорона біоресурсів океанів і морів. Юридичні аспекти охорони морських гідробіонтів.	2/2	Розуміти як відбувається охоронні заходи на морі та океані. Знати юридичні аспекти охорони морських гідробіонтів. Знати заходи збереження ВЖР. Використовувати свої знання для оцінки заходів з рибоохорони. Розуміти які заходи з охорони біоресурсів є дієвими.	Написання конспектів, доповідей, есе, тестів, підготовка презентацій, виконання самостійної роботи, підготовка до лабораторного заняття.	7
Навчальна робота за семестр				70
ІСПИТ				30
ВСЬОГО за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

<i>Політика щодо дедлайнів та перескладання:</i>	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання завдань практичних занять відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
<i>Політика щодо академічної доброчесності:</i>	Списування під час заліку заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати, есе повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу.
<i>Політика щодо відвідування:</i>	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результатами складання екзаменів заліків	
	екзаменів	Заліків
90-100	відмінно	Зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Державний контроль за використанням і охороною водних об'єктів.
2. Характеристика основних категорій водних об'єктів.
3. Основні сфери роботи Міністерства екології та природних ресурсів України.
4. Головна державна екологічна інспекція.
5. Рибний патруль України.
6. Природоохоронні території України.
7. Національні природні парки.
8. Природні парки.
9. Пам'ятки природи.
10. Природні заповідники.
11. Штучні заповідники України
12. Водокористувачі України.
13. Матеріально-технічна база користувачів.
14. Цілі водокористування.
15. Умови надання водних об'єктів у користування.
16. Способи користування води.
17. Дія водокористування на водні об'єкти.
18. Добове регулювання водосховищ.
19. Тижневе регулювання водосховищ.
20. Сезонне регулювання водосховищ.
21. Річне регулювання водосховищ.
22. Багаторічне регулювання водосховищ.
23. Охорона Київського водосховища України.
24. Охорона Канівського водосховища України.
25. Охорона Кременчуцького водосховища України.
26. Охорона Дніпровського водосховища України.
27. Охорона Запорізького водосховища України.
28. Охорона Каховського водосховища України.
29. Зміна температури і льодового режиму річок як негативне явище для водосховищ.
30. Зміна гідрохімічного режиму для водосховищ.
31. Значення цвітіння води для водосховищ.
32. Значення ВСХ для окремих галузей народного господарства.
33. Регулювання річкового стоку для водосховищ.
34. Екранні рибозагороджувачі.
35. Фізіологічні рибозагороджувачі.
36. Рибовідвідні (інженерно-екологічні) канали.
37. Рибовідгороджуючі (екологічні) споруди.
38. Охорона флори та фауни.
39. Вплив гідротехнічних споруд на природні водойми і водотоки.
40. Екологічна оцінка впливу гідротехнічних та енергетичних об'єктів на водоймах.
41. Основними факторами, які впливають на екосистеми водних об'єктів при гідротехнічному будівництві.
42. Наслідки впливу гідротехнічного будівництва на екосистеми водних об'єктів.
43. Етапи та стадії розробки гідротехнічного будівництва.
44. Методичні завдання при виконанні гідроекологічної оцінки впливу технічних об'єктів.
45. Стихійні руйнівні сили (землетрусу, зсуви на берегах, хвилі, прибій, льодохід.
46. Стихійні руйнівні сили (землетрусу).

47. Стихійні руйнівні сили (зсуви на берегах).
48. Стихійні руйнівні сили (хвилі).
49. Стихійні руйнівні сили (льодохід).
50. Охорона морів та океанів.
51. Охорона морських прибережних вод.
52. Охорона вод від забруднення при бурінні і освоєнні морських свердловин на нафту і газ.
53. Контроль за рівнем забруднення морів.
54. Контроль за рівнем забруднення океанів.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Друковані джерела

1. Лобанов І.А. *Основи рибоохорони; Практикум* /І.А. Лобанов, Ю.В.Пилипенко, П.Г.Шевченко, О.Е. Довбиш, Д.І.Лобанов. – Херсон: Гринь Д.С., 2011. – 356 с.
2. *Основи рибоохорони та рибогосподарське законодавство: Монографія* / І.Ю.Бузевич, Д.С. Христенко, Г.О. Котовська. – К.: Фітосоціоцентр, 2012. – 176 с.
3. *Сербов М.Г. Навчальний посібник «Нормативно-правове та законодавче забезпечення в Україні спортивного і любительського рибальства та створення культурних рибних господарств» для студентів денної форми навчання, напрям підготовки 090201 «Водні біоресурси та аквакультура», освітньо-кваліфікаційний рівень підготовки «спеціаліст»/ Сербов М.Г. Одеса, ОДЕКУ, 2013. - 345 с*
4. Глебова Ю.А. *Основи рибоохорони. Методичні вказівки* Київ. – 2017 – 252 с.

Законодавчі акти

1. *Водний кодекс України. Київ, 2004*
2. *Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» (№ 198-IV від 24.10.2002).*
3. *Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1991, № 41, ст. 546, введений в дію Постановою Верховної Ради № 1268- 12 від 26.06.91, ВВР 1991, № 41, ст. 547.*
4. *Закон України «Про тваринний світ» // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, № 14, ст. 9*
5. *Закон України «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів» 8 липня 2011 рок.№ 3677-VI. 5. Кодекс України про адміністративні правопорушення// Відомості Верховної Ради Української РСР (ВВР) 1984, додаток до № 51, ст.1122, введений в дію. Постановою Верховної Ради Української РСР № 8074-10 від 07.12.84, ВВР 1984, додаток до№ 51, ст.1123.*
6. *Методика розрахунку збитків, заподіяних рибному господарству внаслідок порушення правил рибальства та охорони водних живих ресурсів, затверджена Наказом Міністерства аграрної політики України, Міністерства охорони навколишнього природного середовища України 12.07.2004 № 248/273*
7. *Положення про Державну інспекцію охорони, відтворення водних живих ресурсів та регулювання рибальства (Наказ №198 від 12.05.2005).*
8. *Порядок проведення рибоохоронних рейдів і дій інспекторів органів рибоохорони при виявленні порушень правил рибальства, затверджений наказом Держкомітету рибного господарства України від 06.12.99р. №158.*
9. *Правила любительського і спортивного рибальства (затверджені наказом Держкомрибгоспу України №19 від 15.02.99, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 28 квітня 1999 р. за №269/3562) (із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства аграрної політики України від 01.08.2001 № 229 N 224 від 15.06.2004)*
10. *Правила промислового рибальства в рибогосподарських водних об'єктах України (Затверджено наказом Держкомрибгоспу України №33 від 18.03.99, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 25 травня 1999 р. за №326/3619).*
11. *Такси для обчислення розміру відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок незаконного добування (збирання) або знищення громадянами України, іноземцями та особами без громадянства цінних видів водних біоресурсів у рибогосподарських водних об'єктах України (Постанова від 21 листопада 2011 р. № 1209).*

Інтернет джерела:

1. Водний кодекс України від 06.06.1995 № 213/95-ВР
http://darg.gov.ua/_zemeljni_kodeks_ukrajini_vid_0_0_0_1174_1.html
2. Земельний кодекс України від 25.10.2001 № 2768-III
http://darg.gov.ua/_zemeljni_kodeks_ukrajini_vid_0_0_0_1174_1.html
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X
http://darg.gov.ua/_kodeks_ukrajini_pro_0_0_0_1173_1.html
4. Кодекс торговельного мореплавства України від 23.05.1995 № 176/95- ВР
http://darg.gov.ua/_kodeks_torgovelnogo_0_0_0_1172_1.html
5. Закон України від 18 травня 2017 року № 2041-VIII «Про внесення змін до Закону України «Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою» (щодо уточнення деяких термінів та понять)»
http://darg.gov.ua/_zakon_ukrajini_vid_18_travnja_0_0_0_4855_1.html
6. Закон України «Про виключну (морську) економічну зону України» від 16 травня 1995 року № 162/95-ВР
http://darg.gov.ua/_zakon_ukrajini_pro_vikljuchnu_0_0_0_1181_1.html
7. Закон України «Про приєднання України до Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення» від 14 травня 1999 року № 662-XIV 13.
http://darg.gov.ua/_zakon_ukrajini_pro_0_0_0_1180_1.html
8. Закон України «Про тваринний світ» від 13 грудня 2001 року № 2894
http://darg.gov.ua/_zakon_ukrajini_pro_tvarinnij_0_0_0_1179_1.html
9. Закон України «Про рибу, інші водні живі ресурси та харчову продукцію з них» від 6 лютого 2003 р. № 486-IV 17. 18. Закон України «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів» від 8 липня 2011 р. № 3677
http://darg.gov.ua/_zakon_ukrajini_pro_ribu_inshi_0_0_0_1178_1.html
10. Закон України «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів» від 8 липня 2011 р. № 3677
http://darg.gov.ua/_zakon_ukrajini_pro_ribne_0_0_0_1177_1.html
11. Закон України «Про аквакультуру» від 8 вересня 2012 року № 5293-VI (чинний з 01.07.2013)
http://darg.gov.ua/_zakon_ukrajini_pro_0_0_0_1176_1.html